

Република Србија

АПЕЛАЦИОНИ СУД У НОВОМ САДУ

Р4г. 3/17

6. јуна 2017. године

Нови Сад

Апелациони суд у Новом Саду, по судији Татјани Миљуш у поступку предлагача **С. Т.** из Л., одлучујући о приговору за убрзање поступка и поводом захтева за правично задовољење, после испитног поступка донео је 6. јуна 2016. године

РЕШЕЊЕ

Приговор предлагача **С. Т.** из Л. се **ДЕЛИМИЧНО УСВАЈА, УТВРЂУЈЕ СЕ** да је предлагачу повређено право на суђење у разумном року у поступку који се води пред Апелационим судом у Новом Саду под бројем Гж.1007/17, а **ОДБИЈА СЕ** захтев предлагача да се наложи судији предузимање процесних радњи које делотворно убрзавају поступак, као неоснован.

ОДБАЦУЈЕ се захтев **С. Т.** из Л. за правично задовољење у виду новчаног обештећења.

Образложење

Предлагач **С. Т.** из Л. поднела је Апелационом суду у Новом Саду 15. маја 2017. године приговор позивом на одредбу члана 7. Закона о заштити права на суђење у разумном року, ради убрзања поступка који се водио пред Општинским судом у Новом Саду под бр. П.8389/05, затим пред Основним судом у Новом Саду под бр. П.13434/10, а потом под бр.6813/16, а тренутно се води пред Апелационим судом у Новом Саду под бр. Гж.1007/17. Истовремено, предлагач је поставила захтев за правично задовољење у виду новчаног обештећења позивом на одредбе члана 22. став 1. и члана 23. став 1. Закона о заштити права на суђење у разумном року.

У приговору је предлагач навела да парнични поступак за накнаду штете траје од подношења тужбе 9.12.2005. године и још није окончан. Наводи хронологију одлучивања у парници, од стране Општинског суда у Новом Саду, који је пресудом П.8389/05 од 31.1.2007. године обавезао предлагача да на име накнаде нематеријалне штете због повреде угледа, части и права личности исплати тужиоцу у парници 300.000,00 динара, и на име накнаде трошкова поступка 94.120,00 динара, са законском затезном каматом од доношења пресуде, затим Округног суда у Новом Саду, и Уставног суда Републике Србије по изјављеној уставној жалби од стране предлагача. Пошто је Европски суд за заштиту људских права пресудом од 11.2.2014. године

утврдио да је у наведеном парничном поступку повређено право предлагача на слободу изражавања, предлагач је поднела предлог за понављање поступка 23.6.2014. године који је Основни суд у Новом Саду одбио решењем П.13434/10 од 17.4.2015. године, а по жалби предлагача је Виши суд у Новом Саду решење укинуо и предмет вратио првостепеном суду на поновни поступак одлуком од 12.8.2015. године. Основни суд је решењем П.13434/10 од 2.2.2016. године укинуо пресуду Окружног суда у Новом Саду Гж.2654/07 од 16.4.2009. године и пресуду Општинског суда у Новом Саду П.8389/05 од 31.1.2007. године и одредио понављање поступка. У поновљеном поступку, Основни суд у Новом Саду одлучио је о тужбеном и о противтужбеном захтеву пресудом П. 6813/16 од 31.12.2016. године, против које је предлагач поднела жалбу 13.2.2017. године, те је предмет 21.3.2017. године достављен Апелационом суду у Новом Саду пред којим се води под бр. Гж.1007/17. Предлагач указује да је према изложеном протекло годину дана и девет месеци у доношењу одлуке о предлогу за понављање поступка од 23.6.2014. године, и да је у поновљеном поступку протекло више од 7 месеци, стим да другостепена одлука још није донета. Предлагач указује на важност поступка по њу, због околности да има 82 године, те да има здравствене тешкоће, што изискује додатну потребу за бржим поступањем. Са своје стране, предлагач је подносила притужбе због неблаговремене израде првостепене одлуке, и повреде права на суђење у разумном року, по којима је председник суда у Новом Саду утврдио да су притужбе основане и одредио праћење тока предмета у циљу убрзања поступка. Међутим, предлагач сматра да се поступак и након тога одуговлачио непотребним одржавањем рочишта, неблаговременим достављањем одлука суда, незаказивањем рочишта у прописаном року и толерисањем злоупотребе процесних права противној странци у парници, и да поступак по жалби пред Апелационим судом у Новом Саду није окончан до 5.5.2017. године, у ком року је суд обавестио предлагача да ће поступак бити окончан. На основу ових навода предлагач тражи да суд утврди да је у означеном поступку дошло до повреде права на суђење у разумном року, да одреди првенство у одлучивању и предузимање радњи неопходних како би се овај поступак што пре окончао, те да утврди да предлагач има право на правично задовољење, тј. новчано обештећење у вези са утврђеном повредом права на суђење у разумном року, и да одреди висину новчане накнаде за утврђену повреду.

О приговору је Апелациони суд у Новом Саду одлучио по одредбама Закона о заштити права на суђење у разумном року („Службени гласник РС, бр. 40/2015), Закона о ванпарничном поступку („Службени гласник СРС“ бр. 25/82 и 48/88... и „Службени гласник РС“ бр. 55/14, 6/2015 и 106/2015) и Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 49/13 – УС, 74/13-УС и 55/14) на основу испитног поступка у ком је, на основу одредбе члана 9. став 1. Закона о заштити права на суђење у разумном року од судије известиоца прибавио извештај о развоју поступка у времену и предлогу рока у коме поступак може да се оконча, те извршио увид у спис Гж.1007/17, на основу чега је утврдио следеће.

Парнични поступак на који се односи приговор ради убрзања поступка и наводи о повреди права на суђење у разумном року, покренут је тужбом Н.Б. из Н.С. од 9. децембра 2015. године, заведеном у Општинском суду у Новом Саду суду под бр. П. 8389/05, којом тужилац тражи накнаду нематеријалне штете за повреду угледа и части и права личности у износу од 300.000,00 динара са законском затезном каматом од дана доношења првостепене пресуде до исплате. Предлагач је тужена у наведеном поступку. Тужба је заснована на чињеничним наводима да је у листу „Д“ 12. децембра 2002. године објављен чланак на основу информација добијених од тужене, у коме је изнета неистина о поступању тужиоца као пуномоћника тужене. Тужена је у року прописаном одредбом члана 282. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр.

125/04) који се тада примењивао, решењем суда од 24.12.2005. године позвана да поднесе суду одговор на тужбу. Након што је 16. јануара 2006. године, у року који јој је за то остављен, тужена поднела одговор на тужбу, суд је 19. јануара 2006. године заказао припремно рочиште за 16. фебруар 2006. године, које припремно рочиште је и одржано. Рочиште за главну расправу заказано је за 10. април 2006. године. Тужена је поднеском од 20. марта 2006. године предложила спајање парнице са парницом која се водила под бр. П. 8388/05, те је суд 22. марта 2006. године затражио на увид наведени спис. Потом су одржана рочишта 10. априла 2006. године (на коме је изведено доказивање саслушањем сведока и парничних странака) па затим 8. јуна 2006. године, стим да је у међувремену тужена доставила поднеске, којима је приложила писмене доказе. На рочишту 8. јуна 2006. године су обе парничне странке предложиле, односно приложиле нове доказе. Тужена је доставила нове доказе и поднеском од 22. септембра 2006. године. На рочишту 28. септембра 2006. године је главна расправа закључена, али је решењем истог дана поново отворена и одређено да ће суд о даљем току поступка одлучити по доношењу одлуке о захтеву за изузеће судије, о ком је одлучено 9. октобра 2006. године. Рочиште за главну расправу је заказано за 29. новембар 2006. године. На рочишту 29. новембра 2006. године је пуномоћник тужене тражио да се тужилац писмено изјасни на питања постављена поднеском тужене од 22. септембра 2006. године, о којима се тужилац изјаснио поднеском од 16. јануара 2007. године, а наредно рочиште заказано је за 31. јануара 2007. године када је главна расправа закључена. Пресуда је отправљена из суда 6. марта 2007. године. Тужена је изјавила жалбу 26. марта 2007. године, о којој је Окружни суд у Новом Саду одлучио 16. априла 2009. године. Другостепену пресуду је тужена примила 27. априла 2009. године. Тужена је потом 28. маја 2009. године поднела предлог за понављање поступка, о ком је одлучено 10. децембра 2009. године, решењем против кога је тужена уложила жалбу о којој је одлучено 7. маја 2010. године и одлука достављена туженој 9. јула 2010. године. У списима постоји захтев Уставног суда од 21. децембра 2010. године којим тражи списе на увид због изјављене уставне жалбе.

Тужена је 23. јуна 2014. године поднела предлог за понављање поступка из разлога што је 11. фебруара 2014. године Европски суд за људска права усвојио њену претставку и утврдио да је повређено право на слободу изражавања. Суд је заказао рочиште наредбом од 10. јула 2014. године за 2. септембар 2014. године, које је одложено за 6. октобар 2014. године с обзиром да је пуномоћнику противне странке на рочишту предат поднесак тужене од 25. августа 2014. године. Тужена је 26. септембра 2014. године доставила доказе по тражењу суда. Рочишта која су заказана за 6. октобар и за 11. децембар 2014. године (уз поднесак тужене којим обавештава суд да ни она није у могућности да приступи) нису одржана због штрајка адвоката. Тужена нити њен пуномоћник нису приступили на рочиште заказано за 10. фебруара 2015. године, а претходно су 9. фебруара 2015. године обавестили суд о разлозима спречености да приступе, другим пословима пуномоћника и због здравственог стања тужене, па то рочиште и није одржано и заказано је следеће за 18. марта 2015. године. Тужена је 17. марта 2015. године допунила предлог за понављање поступка писменим доказима и истог дана тражила одлагање рочишта заказаног за 18. март 2015. године због спречености њеног пуномоћника да приступи, и због здравствених разлога. Рочиште које је било заказано за 18. март 2015. године је одложено за 17. април 2015. године. Пуномоћник туженог је поново известио суд да није у могућности да приступи на заказану расправу за 17. април 2015. године због заузетости другим пословима, а ни тужена, из здравствених разлога. Рочиште је 17. априла 2015. године одржано и тада је одбијен предлог за понављање поступка решењем које је отправљено 11. маја 2015. године. Против тог решења је тужена поднела жалбу 19. маја 2015. године, а тужилац 25. маја 2015. године, на коју је тужена одговорила 10. јуна 2015. године. Решење је

укинуто одлуком Вишег суда у Новом Саду од 12. августа 2015. године. У поновљеном поступку је рочиште заказано за 25. новембар 2015. године. У међувремену је, 4. новембра 2015. године тужена доставила допуну предлога за понављање поступка с обзиром на чињеницу да је кривични поступак против ње обустављен. Рочиште је одржано, а затим заказано следеће рочиште за 18. јануар 2016. године док је решење којим је дозволио понављање поступка и укинуо пресуду Окружног суда у Новом Саду Гж.2654/07 од 16. априла 2009. године и Општинског суда у Новом Саду П.8389/05 од 31. јануара 2007. године Основни суд у Новом Саду донео 2. фебруара 2016. године. Тужена је изјавила жалбу 25. фебруара 2016. године, као и тужилац. Странке су поднеле одговоре на жалбе 10. и 14. марта 2016. године. Виши суд у Новом Саду је о жалбама одлучио 30. марта 2016. године. У поновљеном поступку је поднеском од 25. јула 2016. године тужена поднела противтужбу са захтевом за враћање стеченог без основа на име законске затезне камате коју је тужилац-противтужени стекао по основу наведених пресуда које су укинуте. Дана 30. августа 2016. године је одређено спајање парница по тужби и противтужби. На рочишту одржаном 28. септембра 2016. године тужилац је приговорио парничној способности тужене, те је у периоду од 28. септембра 2016. године до 1. децембра 2016. године суд предузимао радње у вези овог приговора. На рочишту 2. децембра 2016. године је затражила делегацију другог месно надлежног суда, о чему је Основни суд одлучио 8. децембра 2016. године, па је заказано рочиште за 21. децембар 2016. године, када је главна расправа закључена. Пресуда је отправљена 25. јануара 2017. године, и против исте су жалбе изјавиле обе парничне странке, 13. и 17. фебруара 2017. године. Апелациони суд у Новом Саду је примио списе предмета поводом изјављене жалбе 21. марта 2017. године, а дана 16. маја 2017. године је предмет изнет на седницу већа и према извештају судије известиоца од 1. јуна 2017. године у току је израда писменог отправака другостепене одлуке.

Применом мерила за оцену трајања суђења у разумном року, прописаних одредбом члана 4. Закона о заштити права на суђење у разумном року, закључено је да постоји повреда права на суђење у разумном року, неоправдано дугим трајањем поступка пред Окружним судом у Новом Саду.

Парнични поступак је вођен по одредбама Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“ бр. 125/04 и 111/09). Из наведених чињеница произилази закључак да је од подношења тужбе 9. децембра 2005. године до закључења главне расправе и доношења првостепене пресуде 31. јануара 2007. године, протекло годину дана и непуна два месеца. Имајући у виду да је у наведеном периоду првостепени суд у законом предвиђеним роковима доставио тужбу на одговор и заказао припремно рочиште, те потом одржао још 4 рочишта за главну расправу, да је у том периоду одлучивано и о захтеву за изузеће судије, и о захтеву за изузеће заменика председника првостепеног суда, да су обе парничне странке истицале доказне предлоге током целог првостепеног поступка, трајање првостепеног поступка пред Општинским судом у Новом Саду под бр. П.8389/05 до доношења првостепене пресуде од 31. јануара 2007. године и њеног отправљања, не може се сматрати неразумно дугим. Нису уочени пропусти првостепеног суда који су допринели да поступак пред првостепеним судом траје битно дуже него што је то било потребно за одлучивање о тужби. Уочено је одступање од рока предвиђеног законом за израду првостепене пресуде из чл. 341. ЗПП-а, с обзиром да је пресуда експедована 6. марта 2007. године, али се може сматрати незнатним.

Међутим, од достављања списа предмета другостепеном суду ради одлучивања о жалби 7. маја 2007. године, до доношења одлуке по жалби 16. априла 2009. године протекло је безмало две године. Одлука је достављена странкама у року који је прописан одредбом чл. 383. ЗПП-а за враћање списа првостепеном суду од дана

доношења одлуке. Тада важећем Законом о парничном поступку није био предвиђен посебан рок за одлучивање другостепеног суда о жалби. Ценећи индикатор да се разумним може сматрати трајање поступка у првом степену три године, а у другом две, могло би се закључити да укупно трајање поступка од подношења тужбе до правноснажности пресуде, па и засебно трајање поступка пред другостепеним судом о одлучивању о жалби, не прекорачује овако посматран разумни рок трајања поступка пред судом. Ипак, с обзиром да је за спровођење првостепеног поступка било потребно годину дана и два месеца, произилази да је време протекло у поступку пред другостепеним, Окружним судом у Новом Саду, од скоро две године, ипак било неоправдано дуго. Предмет спора, правни основ и чињенично стање не чине сам поступак одлучивања по жалби против пресуде посебно сложеним.

За поступање пред Уставним судом, с обзиром да се у ситуацији када се странка обратила Уставном суду у трајање разумног рока рачуна и тај поступак, по уставној жалби коју је предлагач поднела 29.5.2009. године, Уставни суд је одлучио 27. јануара 2012. године, односно за две године и осам месеци. Подносилац приговора не сматра, према наводима приговора, период поступка пред Уставним судом за неразумно дуг, а за исти није прописан одређени рок. Упоредивањем са периодом који је Европском суду за људска права био потребан за одлучивање о представи тужене (две претставке од 29. децембра 2006. године, односно 28. маја 2012. године одлучено је пресудом од 11. фебруара 2014. године), не произилази да је време за одлучивање пред Уставним судом недопустиво дуго. Период трајања поступка до доношења одлуке Европског суда не може се приписати у понашање судских органа.

У поступку пред првостепеним судом по предлогу тужене за понављање поступка од 23.6.2014. године, рочишта су одлагана, односно нису одржавана, према напред изнетим чињеницама, из разлога који се тичу овде предлагача, која је достављањем поднеска узроковала потребу да се супротној странци остави рок за изјашњење, затим због општепознате чињенице о штрајку адвоката, што се не може приписати у пропусте суда, и случаја који се догодио туженој и њеном пуномоћнику, због чега су и тражили одлагање и нису приступали рочиштима. Из околности да је 11.5.2015. тужена примила првостепено решење, а затим већ 12.8.2015. године другостепени суд одлучио о жалбама парничних странака против решења и спис предмета враћен првостепеном суду 27.8.2015. године, произилази да није било пропуста суда. Тачно је да је суд тек за 25.11.2015. године заказао рочиште за поновно расправљање о предлогу за понављање поступка, али је тужена 4.11.2015. године предала поднесак са доказима, као допуну предлога за понављање поступка, па је и рочиште 25.11.2015. године одложено ради изјашњења тужиоца на те наводе. Затим је на рочишту 15.12.2015. године тужена предала нове доказе. Након тога је на рочишту 18.1.2016. године довршено рочиште поводом предлога за понављање поступка и суд је донео решење 2.2.2016. године против кога су изјављене жалбе обеју парничних странака и тужена у два наврата дала одговор на жалбу, након чега је Виши суд у Новом Саду донео решење 30.3.2016. године о изјављеним жалбама. Према томе, ценећи да је у поступку по предлогу за понављање поступка протекло годину и 9 месеци, активности суда у овом периоду, разлоге неодржавања рочишта, као и двостепеност у одлучивању, не произилази да је у овој фази поступка протекло неоправдано дуго време.

Околности које су утицале на достављање одлуке по жалби предлагача, која је донета 8 дана од пријема списка по жалби, јесу спреченост поступајућег судије за рад услед болести, поводом чега је Судска управа предузела мере, па се не могу сматрати пропустом суда.

Од тада је прво рочиште заказано за 29.8.2016. године, за шта је разлог према изјашњењу поступајућег судије боловање које је трајало од 15.4.2016. до 1.7.2016. године. Затим је уследио период годишњих одмора. Међутим, процесна активност странака је постојала и у том периоду. Тужена је поднела поднесак 25.7.2016. године, са наводима који се тичу предмета спора и доказе, па затим поднесак 28.7.2016. године са примерима из судске праксе и праксе Европског суда за људска права и поднесак од 16.8.2016. године, такође са примерима из судске праксе. Тужена је 25.7.2016. године поднела противтужбу. Суд је одлучио спајање парница 30.8.2016. године. Уследили су поднесци 30.8.2016. године, па затим од 16.9.2016. године и од 23.9.2016. године. На рочишту 28.9.2016. године одређене су радње ради испитивања основаности приговора тужиоца на парничну способност тужене и поднесци странака, до 21.12.2016. године када је донета првостепена пресуда која је и експедована 25.1.2017. године.

Закључак је да је у поновљеном поступку, након правноснажности одлуке о понављању поступка, протекло време од 30.3.2016. године до отправљања пресуде 25.1.2017. године, дакле ни годину дана, што се не може сматрати неразумно дугим временом, ни према оквирним критеријумима за трајање првостепеног поступка, ни према околностима случаја.

У поступку по жалби, Апелациони суд у Новом Саду, као другостепени суд је одлучио у седници већа 16.5.2017. године, дакле за непуна два месеца од пријема предмета. Без обзира на указивање предлагача да је обавештена да ће предмет бити решен до 5.5.2017. године, не може се закључити да је поступак неоправдано, или прекомерно дуг. Према стању по извештају судије известиоца, од доношења одлуке по жалби до доношења ове одлуке по приговору, није протекао законом предвиђен рок за враћање списка првостепеном суду, из члана 383. ЗПП-а. Према томе, нису испуњени услови да се судији наложе процесне радње које би убрзале поступак пред Апелационим судом, у смислу одредбе члана 11. Закона о заштити права на суђење у разумном року.

У одлучивању о приговору цењене су и околности којима предлагач указује на значај суђења по њу, тј. да је позне животне доби и нарушеног здравља. Међутим, према конкретним околностима, фаза поступка када су ове околности постале значајне, по подношењу предлога за понављање поступка 23.6.2014. године, до одлуке другостепеног суда по жалби против пресуде донете у поновљеном поступку, трајала је три године. Ово време, уз све радње које су предузимали судови, обавезу на поштовање процесних права обеју странака, неопходност другостепеног одлучивања и др. напред изнето, и уз чињеницу да животна доб и нарушено здравље предлагача, не оцењује се неразумно дугим.

Посматрајући целину поступка, у њему се издваја једна фаза, у одлучивању Окружног суда у Новом Саду по жалби против пресуде у којој је утврђена повреда права на суђење у разумном року, како је то напред образложено.

Захтев за правично задовољење у виду новчане накнаде је одбачен сходном применом члана 8. став 2., позивом на одредбе из члана 26. Закона о заштити права на суђења у разумном року, према којој странка која стекне право на правично задовољење по одредби члана 22. истог закона (након што јој је приговор усвојен и није поднела жалбу, или је жалба одбијена уз потврђивања првостепеног решења о усвајању приговора, и истекне рок у коме је судија био дужан да предузме наложене процесне радње, или јој је жалба усвојена, те по покушају поравнања с Правобранилаштом, може да поднесе тужбу против Републике Србије за новчано обештећење. Према овим

одредбама нема услова да се о захтеву за новчано обештећење одлучује у поступку по приговору ради убрзања поступка.

Са изнетих разлога одлучено је као у изреци.

СУДИЈА

Татјана Миљуш с.р.

Зто:

ПУКА О ПРАВНОМ ЛЕКУ:

Против овог решења дозвољена је жалба

Председнику Врховног касационог суда

у року од 8 дана од пријема решења.

Жалба се подноси у 3 примерка, председнику

Апелационог суда у Новом Саду.